LAUREAŢII ANULUI SPORTIV 1971

(1) MIRACULOSUL, INCREDIBILUL NĂSTASE

„SPORTUL" s-a gîndit că ar fi mai original ca despre eroul anului 1971, Ilie Năstase, să scrie cineva care : 1) nu se pricepe la tenis, dar 2) l-a văzut, ca tot omul, pe Năstase la televizor şi 3) femeie fiind, va compune un omagiu mai curînd sentimental. Am primit fericită invitaţia pentru că : 1) de la un anumit punct în sus, talentul este o superbă însuşire umană, de admirat în sine, contează nu atît pe ce tărîm se manifestă cît incandescenţa lui. 2) rareori în viaţă ai prilejul să vezi atît de aproape, dureros şi exaltat de aproape, cum se zbuciumă, cum suferă, cum învinge, un mare talent aspirînd spre desăvîrşire, deci, 3) nu efuziuni lirice îmi inspiră acest Zburător cu negre plete, ci unele consideraţiuni care, pornind de la cazul nu doar particular ci unic al lui Ilie Năstase, ajung să îmbrăţişeze zone mai largi, familiare şi scumpe nouă.

Cine e, aşadar, Ilie Năstase? Cum e?

Am urmărit ore în şir înfruntarea lui finală cu americanul Stan Smith, distins ca un lord şi viclean ca un cotoi. Tenisul — mi-am dat seama atunci — e un joc care seamănă cu viaţa: nu ştii dinainte cînd va fi sfîrşitul partidei, nu ţi se permite să-ţi drămuieşti şi să-ţi imparţi eforturile, în aşa fel încît să-ţi simţi puterile pînă în ultimele minute, trebuie să te cheltuieşti ca şi cînd fiecare clipă ar fi cea din urmă şi să ai în tine tăria de a rezista oricît, de a o lua, iar şi iar, de la început, fără răgaz şi fără să-ţi dai seama cînd va veni dezlegarea. Oare nu de aceea l-a ales Antonioni ca metaforă a vieţii pe care poţi s-o trăieşti, după cum tot atît de bine poţi să te prefaci c-o trăieşti? Acolo, la Paris, ca şi înainte, la Charlotte, ca pretutindeni unde s-a zbătut şi a învins (sau a fost învins), Năstase juca de-adevăratelea, cu rachete grele, cu mingi dure, cu năduşeală de om viu, nu ca în „Blow-up".

Iar el? E sigur pe sine... e intimidat... se enervează pe fiute... nu se enervează destul... îşi pierde cumpătul... nu se descurajează... energia lui e inepuizabilă... e frînt de oboseală... zîmbeşte... e posomorît... se concentrează... pare distrat... Atît de schimbăcios, cu imprevizibile reacţii ciclotimice, îngrozitor de vulnerabil, adevărată forţă dezlănţuită, nepăsătoare, a naturii — acest Ilie Năstase care ne-a convins că printr-o încordare supremă a voinţei, omul — bineînţeles omul excepţional înzestrat — poate domina hazardul, că stă în puterile lui să fie mai grozav nu doar decît ceilalţi ci şi decît el însuşi.

Nemaipomenitele succese ale tenisului românesc sînt — afirmă cei ce se pricep — anormale: lipseşte baza de masă, lipseşte tradiţia, lipseşte preocuparea sistematică, lipseşte tot, doar ele, succesele, există, pentru a sfida atît bunul simţ cît şi foarte popularele sporturi (numele lor îmi scapă) în care se bagă mulţi bani şi încă şi mai mult suflet, pentru ca să nu iasă decît prea puţin şi în schimb să scoată bine sufletul...

Se spune că viaţa a apărut ca urmare a unui concurs original de împrejurări şi anume pentru că întîmplarea a reunit într-o bună zi niște factori, fără a căror întîlnire povestea n-ar fi fost şi nu s-ar fi povestit. Aşa şi cu Năstase. Patru sînt — zic eu, alţii pot zice altfel, mă pot contrazice, dar nu mă vor determina să mă dezic — împrejurările miraculoase ale neratării, dezvoltării, afirmării şi perfecţionării marelui talent (să nu uităm cumva că el, acest talent, e baza bazelor) al lui Năstase. Mai întîi şi-ntîi, el a izbucnit din nimic, viguroasă floare nesemănată şi nesădită, răsărită spontan pe un cîmp necultivat. În al doilea rînd, a avut şansa de a nu fi înăbuşit, strivit, batjocorit, de paznici aleşi dintre cei ce se simt la ei acasă în grădina de zarzavat, dar au alergie la parfumul rar, ameţitor, al orhideelor. În al treilea rînd, a avut norocul de a fi cultivat de un maestru atît de înzestrat şi de înţelept ca Ion Ţiriac. Nu ajunge să ai talent. Trebuie să ştii ce să faci cu el. Cînd eşti prea impetuos sau prea nărăvaş, sau nu destul de bătăios, cînd te handicapează timiditatea şi emotivitatea, ai nevoie de cineva care să te strunească, să te iubească, să te certe, să te ierte, să nu te ierte, să te împingă în faţă, să te tragă înapoi, să aibă răbdarea, puterea şi stăpînirea de sine necesare unui adevărat mentor. Aşa cum spuneam, marele noroc al lui Năstase se numeşte Ţiriac, dar şi marele noroc al lui Ţiriac se numeşte Năstase căci strălucirea fiecăruia dintre ei a luat lumină de la celălalt.

În sfîrşit, talentul lui Năstase a fost bicuit, aţîţat, şlefuit, rafinat, desăvîrşit de continua ciocnire cu marile talente ale tenisului mondial. E la mintea cocoşului că, dacă ar fi jucat numai cu partenerii de acasă, Năstase n-ar fi bănuit niciodată ce forţă extraordinară are racheta lui, cît de repede poate ajunge ea dintr-un colţ al terenului în colţul opus, în cît de multe şi de surprinzătoare feluri izbuteşte să lovească mingea. Dar, face oare numitul cocoş şi operaţiunea numită în logică inducţie, pentru a ajunge la concluzia că ceea ce a fost adevărat pentru Năstase ar fi adevărat şi în alte cazuri şi asta nu numai în tenis, ci şi în alte sporturi care pun în mişcare fie picioarele, fie braţele, fie mintea?

Continua prezenţă în studio a lui Ţiriac a dat teletransmisiunilor de la Paris o coloratură sentimentală specială. Pentru că Ţiriac şi Năstase sînt, în conştiinţa publicului, două nume de nedespărţit. Pentru că fiecare mişcare a trupului şi a sufletului lui Năstase are o rezonanţă specială în sensibilitatea lui Ţiriac. Pentru că atunci cînd Ţiriac comenta ceea ce făcea Năstase, era ca şi cum ar fi vorbit chiar Năstase, dar un Năstase mai lucid decît pot fi îndeobşte oamenii cînd e vorba despre ei înşişi.

Cariera lui Năstase va fi — nu mă îndoiesc — o lungă succesiune de triumfuri. Îmi mărturisesc o singură îndoială: va fi oare în stare să nu urmeze pilda oferită de nume glorioase — sportivi, scriitori, academicieni, n-are a face — care după ce au ajuns pe culmi simt nevoia de a şterge urmele, de a-şi uita pe cei care i-au ajutat să se înalţe? Nu sînt cinică, dar prea e frumoasă prietenia dintre Ţiriac şi Năstase şi prea puţine lucruri frumoase sînt eterne...

Poate că vorbind despre cîte-n lună şi-n stele, nu mi-am exprimat destul de explicit marea, nelimitata admiraţie pentru Ilie Năstase, dar ridicarea cuiva la rangul de pildă, de personaj pozitiv al parabolei, nu e oare omagiul absolut?

FELICIA ANTIP

(2) GHEORGHE GRUIA (handbal)

Pentru a doua oară consecutiv, maestrul emerit al sportului Gheorghe Gruia, căpitanul echipei naţionale de handbal, ocupă locul secund în tradiţionala noastră anchetă. Ceea ce atestă popularitatea şi preţuirea de care se bucură în rîndurile iubitorilor sportului.

Jocul său a rămas la fel de strălucitor, dar a mai cîştigat, parcă, în eficacitate. „Tunarul" a sărbătorit în acest an jubileul celui de-al 500-lea gol înscris pentru echipa noastră naţională, ceea ce — dacă ţinem seamă că el a îmbrăcat de 100 de ori tricoul tricolor — reprezintă o medie de cinci goluri pe meci.

La 31 de ani (i-a împlinit la 2 octombrie 1971), Gruia se află la apogeul carierei sale sportive, în stadiul deplinei maturităţi. Obiectivul său imediat: un loc pe podiumul olimpic pentru echipa de handbal a României, care a fost încoronată de trei ori drept campioană a lumii. La ultimele două ediţii ale acestui succes Gheorghe Gruia şi-a adus o contribuţie hotărîtoare.

(5) DOBRIN, FAVORITUL PUBLICULUI!...

Fără a întruni cel mai mare număr de voturi din partea antrenorilor şi ziariştilor sportivi, Dobrin a cucerit totuşi trofeul tradiţional al revistei „Fotbal", acordat primului jucător al anului, graţie imensei sale popularităţi în rîndul publicului, al cărui mare favorit s-a dovedit a fi.

Căutînd să argumentăm preferinţa iubitorilor de fotbal, avem în vedere două puternice atu-uri pe care fotbalistul piteştean le-a prezentat spectatorilor în anul care a trecut.

Primo: rareori se întîmplă să asişti la o toamnă atît de prodigioasă ca aceea a lui Dobrin, care a făcut cîteva meciuri splendide, evoluţia sa din partida cu Cehoslovacia fiind, într-un fel, o adevărată apoteoză.

Jucînd excepţional, reuşind, atunci, pe teren cam tot ce este în stare să facă un fotbalist de geniu (inclusiv marcarea acelui gol de antologie, golul victoriei), Dobrin şi-a cîştigat în acea zi (14 noiembrie) sufragiile a mii de simpatizanţi.

Apreciind aportul excepţional al piteşteanului în înclinarea balanţei victoriei în acea decisivă partidă pentru destinul echipei reprezentative în C.E., vom înţelege şi un raţionament de fond al opţiunii — „pe calificarea în sferturile campionatului european, una dintre primele semnături, dacă nu chiar prima, este a lui Dobrin" — care se adaugă marii atracţii pe care o exercită în mod obişnuit farmecul de „vrăjitor al balonului" pe care-l are acest jucător.

Aşadar iată al doilea atu etalat de Dobrin în ultimul an — ca şi acum doi, trei, patru, cinci ani — atu pe care-l situăm, poate nedrept, pe planul doi, în virtutea împrejurării că nu ni se mai pare excepţional pentru că... ne-am obişnuit cu el.

Acest atu îl reprezintă uimitoarea sa îndemînare naturală — izvorîtă dintr-un „talent nebun" — pentru care execuţii de-a dreptul imposibile devin realizabile, sub ochii noştri, pe care îi frecăm uneori uluiţi, pentru că nu ne vine să credem ceea ce vedem...

Cu „acest Dobrin" ne-am familiarizat de vreo cîţiva ani încoace.

Ca să nu ne amintim de... virtuozitatea-i permanentă, ne trebuie, însă, un MARE SPECTACOL DE GALA, cum a fost partida cu Cehoslovacia, cînd Dobrin i-a recucerit pe mulţi, ne-a recucerit...

Autor al unei cariere fotbalistice de senzaţie (şi căderile şi acutele sale poartă pecetea unui mare actor al gazonului), Dobrin a intrat în istoria soccerului românesc, în care prezenţa sa are, de pe acum, rezervată o filă.

Acum, în prag de An Nou, cînd de ceea ce va fi ne leagă o punte a dorinţelor şi a speranţelor, ni se pare nimerit să-i urăm lui Dobrin...

...noi succese şi satisfacţii pe gazon, ca şi în viaţa de toate zilele

...altfel spus, să fie şi în 1972 acel Dobrin pe care-l doresc zeci de mii de spectatori, cu tot ce are mai bun în el.

Marius POPESCU

Dobrin în familie

(3) ION ŢIRIAC (tenis)

A sta să enumeri meritele trecute ale acestui excelent sportiv, este treabă zadarnică. Ele sînt prea bine cunoscute. Am rezuma un palmares glorios, cu multe pagini, într-o unică frază: Ţiriac, prin performanţa lui, a deschis tenismenilor români porţile marilor turnee...

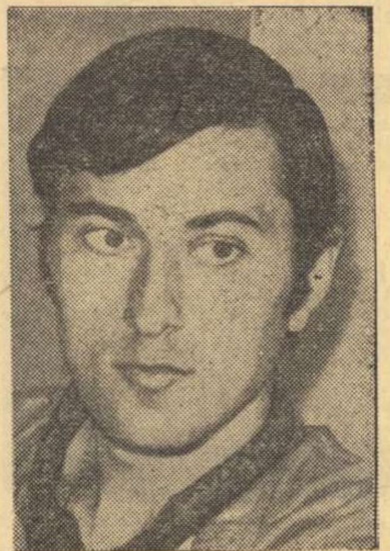
Puteţi să completaţi, cu tot ce ştiţi mai mult, la punctele de suspensie. Aşa *a fost* Ion Ţiriac. Dar ce *este*, acum? Poate că despre aceasta nu sînteţi total edificaţi, dragi cititori.

V-am dori să aveţi şansa de a fi spectatori la filmul finalei de la Charlotte, dacă acesta nu va continua să zacă în sălile de montaj ale televiziunii noastre. Atunci, îl veţi putea urmări pe Ţiriac, pe Ţiriac cel de azi, jucînd — alături de Năstase — cea mai bună partidă de dublu văzută de cîteva decenii într-un Challenge-round (spun cunoscătorii). Dintre cei patru tenismeni care luptă acolo în faţa fileului — Ţiriac, Năstase, Smith, Van Dillen — cel mai bun rămîne cu certitudine „bătrînul Ţiri".

Ion Ţiriac este un mare jucător de tenis. Mai este şi azi.

(4) CAROL CORBU (atletism)

Acest atlet cu alură de baschetbalist (1,97 m înălţime, 87 kg greutate) — în viaţa de toate zilele profesor de matematică — s-a consacrat printre cei mai buni săritori de triplu din lume. El încheie sezonul 1971 cu un buchet de mari performanţe: medalie de argint la campionatele europene de sală, medalie de bronz la cele în aer liber, un record de 17,12 m, al treilea rezultat mondial al sezonului.

În proba de triplusalt România are vechi tradiţii, dispunînd totdeauna de valoroşi campioni. Acesta este, indiscutabil, cel mai strălucit. Gabaritul, tehnica pe care o deţine, seriozitatea, puterea de muncă şi de luptă, îi pot permite acum lui Carol Corbu, în vîrstă de 25 de ani, să aspire spre supremaţie şi să vizeze o medalie la J.O. de la München. Poate chiar şi pe aceea de aur!

(7) CORNELIA POPESCU (atletism)

Mezina listei laureaţilor anului sportiv 1971 are în atletismul feminin românesc o misiune dintre cele mai dificile. Ea a preluat ştafeta de la acea minunată campioană care a fost Iolanda Balaş, pornind să urce pieptiş spre un record ce stătuse neclintit vreme îndelungată. Şi s-a apropiat de el. În 1968, la 17 ani neîmpliniţi, primea drept recompensă o călătorie la Mexico, fiind cîştigătoarea concursului celor cinci cercuri olimpice. Era atunci o necunoscută. Astăzi, cu 1,87 m, este a treia în lume! Anul acesta a cucerit medalia de bronz la C.E. pe teren acoperit şi medalia de argint la cele în aer liber.

Adeptă a acelui bizar stil „flop" Cornelia Popescu mai poate urca stacheta cu cîtiva buni centimetri, este capabilă să lupte pentru victorie la Olimpiada de la München şi rămîne marea speranţă a atletismului nostru pentru readucerea în patrimoniul sportului românesc a recordului mondial la săritura în înălţime.

O ÎNTREAGĂ CONDUITĂ DE VIAŢĂ

Nu-l cunosc personal pe fotbalistul Lereter. Trăim în oraşe diferite, ne îndeletnicim, fiecare, cu alte discipline sportive, nu ne-am întîlnit niciodată, măcar pe vreun aeroport. Şi totuşi, încerc sentimentul că am fi vechi prieteni. Simbolic, cel puţin. Pentru că eu, Petre Mărmureanu, i-am predat lui Iosif Lereter unul dintre cele mai frumoase şi mai emoţionante trofee care pot figura în panoplia unui sportiv: „CUPA FAIR—PLAY".

Şi dacă anul trecut distincţia mi-a fost acordată pentru un singur gest, socotit a fi ieşit din comun de către onoratul juriu al gazetarilor de sport (dar pe care eu continui să-l văd obişnuit şi normal să fie propriu oricărui sportiv), de data aceasta opţiunea exprimată vine să răsplătească nu doar o singură faptă, ci — aş îndrăzni să spun — o conduită de viaţă.

Trei sute de meciuri în campionat (27.000 minute de fotbal!) fără vreo penalizare. Niciodată avertizat, deşi n-au fost puţine momentele de dramatism, de tensiune, cînd raţiunea poate fi întunecată şi o ieşire de moment să-l ducă pe sportiv pe calea culpei.

Am apreciat totdeauna la Lereter stăpînirea, distincţia, eleganţa în joc, demonstrate chiar şi la o vîrstă (38 de ani) cînd alţi fotbalişti fac parte din echipe de... veterani.

Există un moment în viaţă, cam de la 30 de ani în sus, cînd începi să nu mai fii orbit de strălucirea succeselor spectaculoase, dar efemere, şi îţi apleci gîndul mai mult la lucrurile durabile, fără poleială.

Aflu, spre pildă, că sărbătoritul nostru este nu numai un virtuoz fotbalist dar şi un foarte priceput inginer constructor, un om iubit, preţuit şi stimat la Arad nu numai pentru evoluţiile sale de pe gazon, dar şi pentru seriozitatea sa, pentru modul onest în care înţelege să trăiască şi să muncească.

Arena sportivă rezervă aleşilor ei multe bucurii, momente de triumf şi de glorie. Dar, probabil, acela în care ţi se înmînează o cupă pentru sportivitate le întrece pe toate ca dimensiuni şi ca satisfacţie.

Aşa am simţit eu anul trecut şi aşa, sînt convins că simte acum Iosif Lereter, laureatul fair-playului.

PETRE MĂRMUREANU

maestru al sportului, campion naţional de tenis, deţinător al „Trofeului fair-play" pe anul 1970.

(8) ION PANŢURU (bob)

Cavalerul pistelor de gheaţă, campionul european de bob Ion Panţuru, este — la această oră — unul dintre cei mai valoroşi piloţi ai lumii în sportul temerităţii maxime.

În palmaresul său figurează două titluri europene, la echipaje de patru persoane (1967 şi 1971), două locuri doi la campionatele mondiale, o medalie de bronz la Jocurile Olimpice de iarnă.

Maistrul de mecanică fină din Sinaia este decanul de vîrstă al laureaţilor noştri: are 37 de ani. Ceea ce presupune o mare experienţă în această disciplină, unde departajările se fac în sutimi de secundă.

Panţuru şi camarazii săi de sanie-bolid se află acum în febra ultimelor pregătiri pentru marea confruntare din februarie 1972 — Jocurile Olimpice de iarnă de la Sapporo. Ei sînt hotărîţi să menţină tradiţia succeselor bobului românesc.

(9) ANA ENE-PASCU (scrimă)

În galaxia de stele a scrimei noastre feminine, Ana Ene-Pascu a strălucit anul acesta mai puternic decît toate celelalte. Dacă în anii precedenţi ea dobîndea merite cu întreaga echipă de floretă, care în 1969 cîştiga titlul mondial la Havana şi în 1970 se clasa pe locul II la C.M. de la Ankara, anul acesta profesoara de la Şcoala sportivă nr. 1 din Bucureşti şi-a îmbogăţit palmaresul — pe lîngă succesul colectiv cu echipa clubului Steaua în Cupa campioanelor europene — cu medalia de bronz a C.M. de la Viena, cu cea de argint a C.B. de la Atena, cu o victorie în turneul de la Gliwice (Polonia).

Iată argumentele care au plasat-o pe Ana Ene-Pascu în fruntea scrimei noastre în acest an, poziţie confirmată şi în „top"-urile mondiale, în care floretista noastră ocupă cel mai bun loc dintre toţi ceilalţi scrimeri români.

(6) MARIA ALEXANDRU (tenis de masă)

Face parte din rîndul puţinelor jucătoare europene care au reuşit să ţină piept „taifunului asiatic", în acest sport care, pe parcursul a numai cîţiva ani, a cunoscut nu numai o veritabilă revoluţie tehnico-tactică dar şi o spectaculoasă răsturnare de valori.

Rămînînd fidelă stilului său dar aducîndu-l la virtuozitate Maria Alexandru s-a menţinut constant în locurile fruntaşe ale clasamentelor mondiale, se numără printre protagonistele campionatelor lumii, ale marilor concursuri internaţionale.

Caracteristice pentru ea sînt permanentele căutări ale autodepăşirii, plătite — inevitabil — cu ore multe şi grele de pregătire, cu antrenamente dure, cu renunţări, într-o disciplină ieşită definitiv din aria agrementului.

La 32 de ani, Maria Alexandru mai are de spus un cuvînt în ping-pongul mondial!

(10) NICOLAE MARTINESCU (lupte)

Iată un sportiv care ar fi meritat mai de mult să figureze în „decatlonul de aur". I-au lipsit, de fiecare dată, doar cîteva puncte. Recunoaşterea meritelor şi valorii lui Martinescu vine într-un moment cînd cariera sa se află la un punct de zenit. Să-i reamintim palmaresul:

De 11 ori consecutiv campion al ţării la categoriile semigrea şi grea; campion european în 1966, clasat pe locul III la campionatul mondial în 1966, 1967 şi 1970, pe locul II, în 1967 şi 1971; de patru ori campion balcanic (1968-1971).

Tehnician de mare clasă, puternic, curajos — iată principalele caracteristici ale lui Nicolae Martinescu. În fiecare concurs se numără printre animatorii întrecerii şi cu toate că evoluează la categoria „uriaşilor" (100 kg), luptă activ şi spectaculos, atacă şi riscă. A pierdut uneori, pentru că niciodată n-a vrut să se mulţumească cu puţin.

„În zilele Olimpiadei voi avea 32 de ani — spune Martinescu. Mă simt suficient de tînăr ca să aspir la o medalie". Nu putem decît să-i urăm succes.

